

ПРОТИДІЯ ПОРУШЕННЯМ МИТНИХ ПРАВИЛ ДЕРЖАВНОЮ МИТНОЮ СЛУЖБОЮ УКРАЇНИ

БУХАРЄВА Юлія Владиславівна – аспірант Харківського національного університету внутрішніх справ,

<https://orcid.org/0009-0007-0946-2091>

УДК 351.74(477)

DOI 10.32782/NP.2022.3.36

У статті наголошено на тому, що протидія порушенням митних правил – це система заходів, спрямованих на запобігання, виявлення та припинення порушень митних нормативів і правил. Ця діяльність включає в себе контроль за переміщенням товарів через митний кордон, перевірку документів, сплати митних зборів і податків, а також реагування на будь-які спроби незаконного ввезення або вивезення товарів, ухилення від сплати мита чи використання інших митних обманних схем.

У статті розкрито важливі аспекти та механізми, які використовуються для забезпечення ефективного функціонування митної системи країни. Стверджується, що митна служба відіграє ключову роль у забезпеченні безпеки та регулюванні міжнародного обігу товарів.

Зазначено, що впровадження ефективних заходів протидії порушенням митних правил є важливим завданням для забезпечення економічної стабільності та захисту інтересів країни. Наголошено на важливості співпраці між митними службами та іншими правоохоронними органами для успішного протистояння митним порушенням.

Акцентовано увагу на необхідності постійного вдосконалення законодавства та методів митного контролю з урахуванням змін у світовій торгівлі та технологічному розвитку. Забезпечення високого рівня професіоналізму серед працівників митної служби і використання сучасних технологій є ключовими чинниками успіху в протидії

новим викликам та загрозам у сфері митної безпеки.

Наголошено на важливості продовження вивчення поняття протидії порушенням митних правил, оскільки це є ключовим для забезпечення законності, боротьби зі злочинністю та розвитку міжнародних відносин у контексті митних процедур.

Ключові слова: протидія, порушення митних правил, Державна митна служба України.

Постановка проблеми

Зміст протидії порушенням митних правил є важливим аспектом для забезпечення ефективного функціонування міжнародної торгівлі та забезпечення економічної безпеки держави. Митні правила та норми існують для регулювання перетину кордонів товарами та послугами, і їх дотримання має вирішальне значення для забезпечення рівних умов конкуренції, захисту національних інтересів, а також протидії транснаціональній злочинності та тероризму.

Державна митна служба України, як значає В. Даценко, відіграє ключову роль у забезпеченні ефективної регуляції зовнішньоекономічних відносин і збереженні економічної безпеки. Для досягнення даних цілей важливим є впровадження ефективної системи протидії порушенням митних правил. Зміст цієї протидії включає в себе широкий спектр заходів та стратегій, які мають на меті уникнення недобросовісних дій в галузі митної діяльності [1, с. 14].

Стан дослідження теми

У вітчизняній науковій думці окремим проблемним аспектам адміністративно-правового регулювання діяльності митних органів приділялась увага різними науковцями. Зокрема, до цієї проблематики звертались С. М. Алфьоров, О. Ф. Андрійко, І. В. Арістова, Є. П. Бабалик, Д. М. Бахрах, І. О. Биков, М. Т. Білуха, В. В. Галунько, А. М. Гуд, С. М. Гусаров, І. А. Гуцул, А. А. Дубініна, А. Т. Комзюк, В. Т. Комзюк, К. Б. Левченко, В. Я. Малиновський, О. М. Музичук, Д. В. Приймаченко, В. В. Сокуренок, О. С. Юнін та інші. Втім, незважаючи на чималу кількість наукових здобутків, вчені фактично поза своєю увагою залишили проблемні питання протидії порушенням митних правил Державною митною службою України.

Мета і завдання дослідження

Мета статті полягає в тому, щоб визначити сутність протидії порушенням митних правил Державною митною службою України. Для досягнення вказаної мети необхідно вирішити такі завдання: визначити поняття протидії порушенням митних правил з точки зору різних підходів та галузей знань; з'ясувати складові елементи протидії порушенням митних правил Державною митною службою України.

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що у статті втілений авторський підхід до розуміння складових елементів протидії порушенням митних правил Державною митною службою України.

Виклад основного матеріалу

Для початку пропонуємо розібрати сутність понять «протидія» і «протидія правопорушенням». Перш за все, зазначимо, що категорія «протидія» походить від слова «дія», що означає діяння чи активність. Префікс «проти» вказує на те, що ця дія спрямована на протистояння, запобігання чи протиставлення чому-небудь [2, с. 43].

У широкому змісті «протидія» означає опозицію, боротьбу або дії, спрямовані на запобігання чи протистояння якомусь явищу, ситуації або діяльності. Наприклад, «проти-

дія корупції» означає систематичні заходи або дії, спрямовані на боротьбу з корупцією [3, с. 195].

Зауважимо, що поняття «протидія» може мати кілька визначень, залежно від контексту, у якому воно використовується. Так, наприклад, у політичному контексті, як стверджує С. Клімова, «протидія» означає дії або стратегії, спрямовані на запобігання, обмеження або відсторонення певного впливу, загрози або проникнення, особливо в сфері політики, державного управління або міжнародних відносин. Це може включати дипломатичні заходи, вжиття правових кроків, економічні санкції тощо [4, с. 118].

Для нас цікавим видається те, що у наукових дослідженнях протидія може розглядатися як комплекс дій чи методів, спрямованих на протистояння певним явищам, заради збереження стійкості, контролю чи розв'язання проблем.

Зі свого боку вважаємо, що вживання категорії «протидія» у контексті порівняння наукових досліджень, здійснених представниками різних поглядів на ту чи іншу проблематику, не є допустимим, а тому, дану категорію не слід вживати про описі наукових дискусій.

З правової точки зору «протидія» означає вжиття заходів або дій для запобігання чи припинення порушень правових норм, злочинів або незаконних дій. Це може включати в себе прийняття законів, встановлення процедур, регуляцій, спрямованих на уникнення порушень правопорядку та захист прав громадян [5, с. 371].

У контексті діяльності правоохоронних органів «протидія» передбачає активні дії та заходи, спрямовані на припинення злочинності, розслідування злочинів, затримання осіб, які порушують закон, та застосування відповідних санкцій відповідно до закону. Це включає в себе роботу правоохоронців, слідчих, суддів та інших представників правоохоронної та судової систем для забезпечення дотримання закону [6, с. 54].

Підкреслимо, що в обох останніх випадках, «протидія» передбачає систематичні заходи та дії, спрямовані на збереження правопорядку, захист прав та інтересів громадян, а також забезпечення ефективної роботи правоохоронної системи.

Також варто зазначити, що поняття «протидія правопорушенням» можна тлумачити з різних точок зору, оскільки це поняття включає в себе різноманітні аспекти і підходи. Проте ми воліємо навести декілька тлумачень.

Отже, з правової точки зору, протидія правопорушенням визначається як система дій, законів і механізмів, спрямованих на запобігання, виявлення, припинення та покарання дій, які суперечать встановленим законам та порушують правовий порядок суспільства [7, с. 79].

У загальносоціальному значенні протидія набуває іншого змісту. Так, Н. Головка під протидією розуміє «комплекс заходів, спрямованих на формування свідомого ставлення суспільства до правопорушень, сприяння вихованню правосвідомості та підвищенню культури правопорядку серед громадян» [8, с. 35].

Відповідно до позиції В. Сокурєнка протидія правопорушенням у соціальному контексті може вказувати на широкий спектр заходів, спрямованих на попередження виникнення кримінальності та соціальної дезінтеграції. Це може включати в себе освітні ініціативи та роботу з громадою для створення безпечного правового середовища [9, с. 236].

Водночас у контексті забезпечення службової діяльності вітчизняних правоохоронних органів протидія правопорушенням – це виконання службових обов'язків з усунення наслідків правопорушень та їх запобігання шляхом оперативного реагування на ситуації порушення закону, затримання правопорушників та надання правової допомоги.

У науково-правничому середовищі панівним є загальне тлумачення, згідно з яким протидія правопорушенням зводиться до системи заходів, які спрямовані на запобігання, виявлення та припинення порушень закону. До системи цих заходів входять дії правоохоронних органів, діяльність судових органів, превентивні програми та інші інструменти для забезпечення додержання правопорядку [10, с. 233].

У контексті врахування міжнародної співпраці вказане поняття може бути визначене як спільні зусилля країн або міжнарод-

них організацій з боротьби з транскордонною злочинністю, обміну інформацією та практиками для забезпечення правопорядку та безпеки.

З точки зору психології під протидією можна розуміти роботу з виявлення та вивчення поведінкових та психічних явищ, які спонукають людей до вчинення правопорушень, задля запобігання їхньому виникненню.

В інформаційному та технічному контексті протидія правопорушенням може вказувати на використання сучасних технологій та інформаційних засобів для виявлення та припинення злочинності, включаючи моніторинг, аналітику та кібербезпеку [11, с. 99].

Протидія порушенням митних правил включає в себе ряд заходів та стратегій, спрямованих на попередження, виявлення та припинення незаконних дій при переміщенні товарів через кордон. Зокрема, це є розвиток та постійне оновлення митного законодавства, його адаптація до змін у торговельних відносинах, технологій порушення митних правил, а також ефективна система контролю та перевірки перетину кордону для виявлення незаконних дій, таких як контрабанда, недекларування товарів, податкові шахрайства тощо.

Так, розглядаючи роль вітчизняного і міжнародного законодавства у контексті визначення елементів протидії порушенням митних правил, не можемо не відзначити, що однією з ключових складових ефективної протидії порушенням митних правил є наявність чіткої і сучасної законодавчої бази. Закони повинні бути прозорими, доступними для всіх учасників та максимально відповідати вимогам міжнародних стандартів. Крім того, співпраця з іншими країнами на міжнародному рівні важлива для обміну інформацією та виявлення системних порушень.

Впровадження й використання інноваційних технологій, таких як сканери, рентгенівські пристрої, електронні системи митного контролю, для ефективного скринінгу великої кількості товарів та виявлення порушень, є необхідним елементом протидії порушенням митних правил. Електронне мито, системи автоматизації та штучний інтелект

дозволяють зменшити вплив людського фактору, виявляти аномалії та швидко реагувати на нові види порушень [12, с. 17-18].

Зазначимо, що ефективна система протидії передбачає впровадження комплексного моніторингу та аналізу ризиків. Це означає виявлення та оцінку потенційних порушень з використанням різноманітних джерел інформації. Моніторинг повинен бути постійним та охоплювати всі етапи митного оформлення.

Водночас людський фактор залишається критичним у забезпеченні ефективності протидії порушенням митних правил. Навчання та підвищення кваліфікації працівників митниць є важливим елементом успішної стратегії. Надання персоналу знань про нові тенденції та методи порушень допомагає створювати більш компетентний та гнучкий колектив.

Забезпечення активної співпраці з бізнес-спільнотою є ще однією ключовою складовою. Встановлення діалогу з підприємствами дозволяє збирати важливі дані, отримувати повідомлення про проблеми та спільно розробляти стратегії протидії порушенням митних правил.

Можемо навести твердження В. Капітанця, який додає, що до складу протидії порушенням митних правил, як правило, ще можна додати співпрацю з іншими країнами та міжнародними організаціями для обміну інформацією, навчання та спільних дій у сфері митного контролю, проведення інформаційних кампаній серед громадськості, бізнес-спільноти та митниць, перегляду прав, обов'язків та наслідків порушень митних правил, а також, застосування суворих санкцій за порушення митних правил, які можуть включати штрафи, конфіскацію товарів, судові переслідування тощо [13, с. 56].

З наведеного можемо сформулювати, що забезпечення ефективності протидії порушенням митних правил вимагає поєднання різноманітних підходів та постійного вдосконалення методів контролю. Врахування всіх окреслених нами аспектів від законодавства до використання сучасних технологій є важливим кроком у забезпеченні функціонування ефективної митної системи та збереженні економічної безпеки.

Постійна адаптація до змін у світовій економіці та активна співпраця з іншими країнами становлять основу успішної боротьби з порушеннями митних правил. Гнучкість у застосуванні стратегій та готовність до інновацій важливі для адаптації до мінливих умов торгівлі та сучасних викликів у сфері митного контролю.

Протидія порушенням митних правил у юридичному аспекті є ключовою складовою успішної зовнішньоекономічної діяльності. Відповідність митним нормам сприяє розвитку стабільних та надійних бізнес-відносин між країнами та компаніями та зміцненню світової економіки.

Відповідність митним правилам та нормативам, що визначені в національному та міжнародному законодавстві, сприяє збереженню економічної безпеки держави, ефективній міжнародній торгівлі та відкритості ринків. Дотримання митних правил відіграє критичну роль у запобіганні незаконним діям, контрабанді, підробкам та іншим порушенням, які можуть негативно позначитися на економіці та безпеці країни.

Ефективна регуляція митної сфери важлива не лише для держави, а й для бізнесу та громадян. З-поміж іншого важливою є співпраця між урядовими органами, підприємствами та громадськістю для забезпечення ефективного митного контролю.

Н. Стасів підкреслює, що забезпечення дотримання митних правил у юридичному аспекті є необхідною умовою для збалансованого економічного розвитку та збереження стабільності у міжнародних економічних відносинах. За організаційно-управлінської точки зору, це поняття розкривають як створення ефективних систем контролю, аудиту та співпраці між митними службами та іншими органами з метою запобігання та припинення порушень [14, с. 208].

Мусимо погодитись з У. Андрусівим, який відзначає, що організаційний аспект протидії порушенням митних правил вітчизняною митною системою має кілька ключових аспектів. Так, наприклад, Державна митна служба України є головним органом, відповідальним за забезпечення дотримання митних правил. Вона має розгалужену структуру, що включає різні відділи, департамен-

ти та регіональні підрозділи, кожен з яких спеціалізується на певних аспектах митного контролю [15, с. 31].

З організаційної точки зору, вказує науковець, для запобігання порушенням митних правил в Україні використовується система моніторингу та контролю. Це включає в себе застосування сучасних технологій та програмного забезпечення для автоматизації процесів митного контролю. Крім того, проводяться регулярні перевірки, аудити та інспекції для виявлення можливих порушень.

Так, за своєю організаційною структурою протидія порушенням митних правил в Україні є складним та багатоплановим процесом, який базується на ефективній організації Державної митної служби України, міжвідомчій співпраці та використанні сучасних технологій. Це важливий аспект забезпечення економічної безпеки країни та розвитку міжнародних економічних відносин.

У світлі глобалізації протидія порушенням митних правил передбачає активну співпрацю між країнами, обмін інформацією та впровадження спільних стратегій для забезпечення ефективного митного контролю.

На основі суто технологічного підходу розкриття даного поняття включає в себе визнання впливу сучасних технологій, таких як електронні системи митного контролю та аналізу даних, для виявлення та усунення порушень митних правил. З економічної точки зору, протидія порушенням митних правил має на меті забезпечення чесної конкуренції на ринку та підтримку економічної стабільності шляхом запобігання нелегальним діям у сфері зовнішньоекономічної діяльності [16, с. 126].

Ураховуючи активне застосування вітчизняною митницею сучасних технологій, бажаємо додати, що за останні десятиліття технологічний прогрес відіграв важливу роль у вдосконаленні та удосконаленні діяльності митниць у всьому світі. Україна не є винятком, особливо коли мова йде про роботу Державної митної служби України. Остання, будучи ключовою ланкою в системі забезпечення ефективного функціонування митної системи країни, активно використовує передові технології для протидії

порушенням митних правил. Ці технології відіграють важливу роль у всіх аспектах роботи митниць, починаючи від контролю за переміщенням товарів через кордон і закінчуючи реагуванням на потенційні загрози та порушення.

Однією з ключових сучасних технологій, що використовуються у діяльності Державної митної служби України, є системи електронного моніторингу та контролю. Ці системи дозволяють автоматизувати процеси перевірки товарів, що перетинають кордон, а також визначення їх відповідності митним правилам та регулюванням. Вони дозволяють митницям оперативно отримувати інформацію про надходження товарів, здійснювати їх контроль та виявляти можливі порушення.

Технології штучного інтелекту (AI) також відіграють значну роль у покращенні роботи митниць у провідних країнах світу. Системи AI використовуються для аналізу даних, виявлення невідповідностей у митних деклараціях та ідентифікації потенційних порушень. Це дозволяє більш ефективно виявляти та запобігати спробам незаконного переміщення товарів через кордон. Крім того, використання сучасних технологій у вигляді електронних платформ та онлайн-сервісів сприяє зменшенню бюрократії та спрощенню процедур для бізнесу та громадян.

Ми переконані, що усі ці сучасні технології у своїй сукупності створюють більш ефективну та прозору систему митного контролю, сприяють зменшенню частки порушень митних правил та підвищенню рівня довіри як бізнесу, так і громадян до роботи Державної митної служби України. Однак необхідно постійно вдосконалювати технології та процеси роботи для впровадження новітніх рішень і відповідності найсучаснішим стандартам безпеки та ефективності.

Технології є важливим інструментом протидії порушенням митних правил. Їх розвиток та вдосконалення не лише полегшують роботу митниць, але й сприяють створенню більш прозорої та дружньої для бізнесу та громадян митної системи в Україні.

Тому можемо впевнено констатувати, що роль сучасних технологій у діяльності Державної митної служби України є важливою та перспективною.

жавної митної служби України є неоціненою. Вони допомагають забезпечити більш ефективний контроль за переміщенням товарів через кордон і запобігають порушенням митних правил.

Завдяки системам електронного моніторингу та контролю митниці можуть оперативно реагувати на події, що відбуваються на кордоні, та уникати можливих порушень. Інформаційні технології роблять процес аналізу даних більш точним і швидким, сприяючи виявленню правопорушень.

Онлайн-сервіси та електронні платформи дозволяють спростити процедури для бізнесу та громадян, створюючи більш зручні умови для ведення міжнародної торгівлі.

Проте необхідно пам'ятати, що технології – це лише інструмент. Вони ефективні лише у руках компетентних спеціалістів. Тому важливо не лише вдосконалювати технології, а й постійно підвищувати кваліфікацію працівників Державної митної служби України для максимально ефективного використання цих інструментів.

Загалом, сучасні технології відіграють ключову роль у покращенні функціонування Державної митної служби України. Їх використання сприяє забезпеченню безпеки, прозорості та ефективності в митному контролі та сприяє створенню сприятливих умов для розвитку міжнародної торгівлі в Україні.

Висновки

Було досягнуто авторського висновку про те, що протидія порушенням митних правил – це система заходів, спрямованих на запобігання, виявлення та припинення порушень митних нормативів і правил. Ця діяльність включає в себе контроль за переміщенням товарів через митний кордон, перевірку документації, сплати митних зборів і податків, а також реагування на будь-які спроби незаконного ввезення або вивезення товарів, ухилення від сплати мита чи використання інших митних обманних схем. Це важливий аспект державного контролю, спрямований на збереження митних норм, уникнення втрат бюджету та захист національних економічних інтересів.

Впровадження ефективних заходів протидії порушенням митних правил є важли-

вим завданням для забезпечення економічної стабільності та захисту інтересів країни. Важливою є співпраця між митними службами та іншими правоохоронними органами для успішного протистояння митним порушенням.

Забезпечення високого рівня професіоналізму серед працівників митної служби і використання сучасних технологій є ключовими чинниками успіху в протидії новим викликам та загрозам у сфері митної безпеки.

Водночас розвиток законодавства у сфері митних правил потребує постійного оновлення й адаптації до змін у світовій торгівлі. Вітчизняні правознавці постійно аналізують та надають рекомендації для удосконалення правових актів та політики у цій сфері.

Отже, враховуючи вищенаведене, наголошуємо на важливості продовження вивчення поняття протидії порушенням митних правил, оскільки це є ключовим для забезпечення законності, боротьби зі злочинністю та розвитку міжнародних відносин у контексті митних процедур.

Узагальнюючи, автор вказує на необхідність постійної уваги до питань митного контролю та протидії порушенням митних правил для забезпечення ефективного функціонування економіки та забезпечення національної безпеки.

Література

1. Даценко В. В. Митна безпека як складова економічної безпеки держави. *Ефективна економіка*. 2017. № 12. С. 12-19.
2. Словник української мови: в 11 тт. / АН УРСР. Інститут мовознавства; за ред. І. К. Білодіда. Київ : Наукова думка, 1970—1980. URL: http://ukrlit.org/slovnyk/slovnyk_ukrainskoi_movy_v_11_tomakh.
3. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. Київ; Ірпінь: Перун, 2009. 1736 с.
4. Клімова С. М. Організація запобігання та протидії корупції в Україні: навчальний посібник. Харків Вид-во ХарПІ-АДУ «Магістр», 2012. 283 с.
5. Юридична енциклопедія: В 6 т. Т. 3 / Редкол.: Ю.С. Шемшученка (голова редкол.) та ін. Київ : Укр. енцикл., 1998. 741 с.

6. Гаруст Ю. В. Правоохоронні органи на захисті економічної безпеки України: адміністративно-правовий аспект: монографія. Суми : видавничо-виробниче підприємство «Мрія», 2019. 256 с.

7. Мельник В. І. Адміністративно-правовий статус суб'єктів забезпечення економічної безпеки держави : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2016. 215 с.

8. Головка Н. І. Соціальна профілактика правопорушень: навч. посіб. Київ : ДП «Видавничий дім «Персонал», 2017. 174 с.

9. Сокурєнко В. В. Протидія злочинності і вища юридична освіта в умовах соціальної сингулярності // Злочинність і протидія їй в умовах сингулярності: тенденції та інновації : зб. тез доп. наук.-практ. конф., присвяч. пам'яті члена Правління Кримінологічної асоціації України, професора Тетяни Андріївни Денисової (м. Харків, 16 квіт. 2021 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. Справ, Кримінол. асоц. України. Харків : ХНУВС, 2021. 464 с.

10. Лєсько Н. В. Проблеми правового регулювання профілактики правопорушень в Україні. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2014. № 807. С. 231–235.

11. Фень К. С. Ретроспективний огляд поняття «економічна безпека». *Молодий вчений*. 2016. № 2 (29). С. 98–102.

12. Гбур З. В. Основні функції держави у сфері забезпечення економічної безпеки. *Актуальні проблеми державного управління*. 2017. № 2. С. 16–24.

13. Капітанєць С. В. Запобігання та протидія митним правопорушенням: аналіз закордонного досвіду. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2017. № 26(1). С. 55–58.

14. Передало Х. С., Стасів Н. В. Боротьба з контрабандою як один із методів забезпечення економічної безпеки держави. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2016. № 851. С. 206–211.

15. Андрусів У. Я., Вербіцька І. І. Стратегічні вектори розвитку митного простору України в глобальному середовищі. *Науковий вісник ІФНТУНГ*. 2020. № 1 (21). С. 27–34.

16. Кульчицька С. М. Митний простір України в умовах глобалізації. Актуальні

проблеми соціально-економічних систем в умовах трансформаційної економіки: зб. наук. статей. 2019. URL: <https://nmetau.edu.ua/ua/mdiv/i2015/p2685>.

THE ISSUE OF COMBATING VIOLATIONS OF CUSTOMS RULES BY THE STATE CUSTOMS SERVICE OF UKRAINE

The article emphasizes that combating violations of customs rules is a system of measures aimed at preventing, detecting and stopping violations of customs regulations and rules. These activities include monitoring the movement of goods across the customs border, checking documentation, paying customs duties and taxes, and responding to any attempts to illegally import or export goods, evade payment of duties or use other customs fraud schemes.

The article reveals important aspects and mechanisms used to ensure the effective functioning of the country's customs system. It is argued that the customs service plays a key role in ensuring the security and regulation of the international movement of goods.

It is noted that the implementation of effective measures to counter violations of customs rules is an important task for ensuring economic stability and protecting the country's interests. The importance of cooperation between customs services and other law enforcement agencies for successfully combating customs violations was emphasized.

Attention is focused on the need for constant improvement of legislation and customs control methods, taking into account changes in world trade and technological development. Ensuring a high level of professionalism among customs service employees and the use of modern technologies are key success factors in countering new challenges and threats in the field of customs security.

The importance of continuing to study the concept of combating violations of customs rules is emphasized, as this is key to ensuring legality, fighting crime, and developing international relations in the context of customs procedures.

Key words: essence, features, customs rules, object of law enforcement response, State Customs Service of Ukraine.